COMISIWN DEMOCRATIAETH A FFINIAU CYMRU

CYFARFOD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO A GYNHALIWYD DDYDD MERCHER 18 CHWEFROR 2026 TRWY MS TEAMS (10:00 – 10:45)

Aelodau'r PLIA a oedd yn bresennol: Andrew Blackmore (Cadeirydd Annibynnol), Kalwant Grewal (Aelod Annibynnol), Jassa Scott (Aelod Annibynnol), Bethan Price (Aelod)

Cynrychiolydd MIAA a oedd yn bresennol: Gary Baines

Swyddogion CDFfC a oedd yn bresennol: Shereen Williams (Prif Weithredwr), Mark Pascoe (Pennaeth Iechyd Democrataidd), David Burley (Pennaeth Busnes), David Carr (Rheolwr Cyllid), Cher Cooke (Rheolwr Arolygon)

1. Ymddiheuriadau am Absenoldeb

1.1 Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan Dianne Bevan (Aelod) a Julie Rees (Archwilio Cymru).

2. Datganiadau Buddiannau

2.1 Nid oedd unrhyw ddatganiadau buddiannau.

3. Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Ionawr 2026

3.1 Cytunwyd ar gofnodion cyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 21 Ionawr 2026 ac fe'u mabwysiadwyd.

4. Diweddariad gan y Prif Weithredwr

4.1 Rhoddodd Shereen Williams ddiweddariad llafar ar sefyllfa bresennol Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru (CDFfC):

- Y prif fater oedd profi'r Platfform Gwybodaeth am Etholiadau Cymreig (WEIP), a oedd wedi mynd yn dda. Er bod rhai bygiau, nid oeddent o bwys. Nodwyd y byddai'r mater hwn yn cael ei drin yn llawnach o dan eitem agenda 7.
- Roedd y gwaith arolygu etholiadol yn mynd rhagddo a disgwyliwyd i rai Gorchmynion gael eu pasio cyn hir.
- Roedd gwaith paratoi ar gyfer yr arolwg nesaf o'r Senedd yn mynd rhagddo ac roedd Cadeirydd CDFfC eisoes wedi cynnal trafodaethau â Chomisiwn y Senedd ynglŷn â'r hyn y gall CDFfC ei wneud i helpu i sefydlu Aelodau newydd y Senedd.

4.2 Diolchodd y Cadeirydd i Shereen Williams am ei hadroddiad.

5. Materion yn Codi o Gyfarfodydd Blaenorol.

5.1 Nododd y Pwyllgor y materion a gododd o’r cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Ionawr 2026 a oedd wedi derbyn sylw a’r rhai nad oeddent wedi’u cwblhau eto.

5.2 O ran y mater a oedd yn weddill ynglŷn â hyfforddiant Diogelwch TGCh i’r aelodau, adroddwyd y byddai’r aelodau’n dilyn yr hyfforddiant ar 24 Mawrth.

5.3 O ran y mater a oedd yn weddill ynglŷn ag Yswiriant Indemniad, adroddodd Shereen Williams ei bod wedi holi Cyrff Hyd Braich eraill Llywodraeth Cymru a gadarnhaodd nad oedd ganddynt yswiriant. Nododd y Pwyllgor yr arweiniad yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru a oedd yn argymell bod dadansoddiad cost a budd yn cael ei gynnal yn gysylltiedig ag yswiriant.

5.4 Dywedodd Shereen Williams ei bod hi’n trafod gyda chynghorydd cyfreithiol CDFfC ar hyn o bryd ynglŷn â gwneud gwaith cynllunio senario i ymdrin â’r holl benderfyniadau allweddol a wneir gan CDFfC a’r atebolrwydd cyfreithiol sy’n gysylltiedig â nhw yn ystod yr wythnosau i ddod. Dywedodd y dylai adroddiad ar y canlyniad fod ar gael ar gyfer cyfarfod y Pwyllgor ym mis Mawrth. **Cytunwyd** y byddai’r Prif Weithredwr yn rhoi diweddariad i CDFfC ar y sefyllfa yn eu cyfarfod nesaf.
Gweithredu: Prif Weithredwr **Erbyn:** 03/03/26

5.4 O ran y mater a oedd yn weddill ynglŷn ag adolygu ymarfer Hunanasesu’r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (PLIA), adroddwyd ei fod yn cael ei ystyried gan MIAA ar hyn o bryd a dywedodd Gary Baines y dylai fod wedi’i gwblhau erbyn cyfarfod y Pwyllgor ym mis Mawrth.
Gweithredu: Rheolwr Cyllid **Erbyn:** 03/03/26

6. Archwilio Mewnol: Adroddiad Dilynol Pwynt Gwirio Un y WEIP

6.1 Cyflwynodd Gary Baines yr adroddiad dilynol a aeth i’r afael â’r pwyntiau a godwyd yn yr adroddiad sicrwydd Pwynt Gwirio Un ar y WEIP a gyhoeddwyd ym mis Medi 2025. Dywedodd y bu’r gwaith dilynol yn foddhaol ac nad oedd unrhyw bwyntiau penodol yr oedd eisiau tynnu sylw’r Pwyllgor atynt.

6.2 Adroddwyd, oherwydd terfyn amser caeth y prosiect WEIP, bod MIAA yn gweithio ar bwyntiau gwirio sicrwydd dau a thri ar hyn o bryd gyda’r bwriad o gynhyrchu adroddiad dros dro i lywio’r penderfyniad i fynd yn fyw neu beidio. Disgwyliwyd y byddai’r adroddiad hwn yn cael ei gwblhau erbyn diwedd yr wythnos.

6.2 Yn dilyn y penderfyniad i lansio’r WEIP, byddai MIAA yn ymgymryd ag ail ddarn o waith yn fuan wedi hynny ynglŷn â’r broses lywodraethu a fyddai’n cael ei hadrodd i gyfarfod y Pwyllgor ym mis Mawrth.

6.3 Diolchodd y Cadeirydd i Gary Baines am ei adroddiad, a nodwyd gan y Pwyllgor.

7. Cynnydd Prosiect WEIP y Bwrdd Rheoli Etholiadol (BRhE).

7.1 Nododd y Pwyllgor yr adroddiad diweddaru ar statws presennol y prosiect WEIP a’r tebygolrwydd y byddai’n cael ei lansio yn unol â’r disgwyl. Byddai’r penderfyniad ar b’un a fyddai’r WEIP yn mynd yn fyw yn cael ei wneud gan Grŵp Llywio’r Prosiect

WEIP, a fyddai'n cyfarfod i wneud y penderfyniad hwnnw ar 25 Chwefror 2026. **Cytunwyd** y byddai'r Pwyllgor yn cael ei hysbysu'n brydlon am benderfyniad y Grŵp Llywio i fynd yn fyw neu beidio.
Gweithredu: Pennaeth Iechyd Democrataidd **Erbyn:** 25/02/26

7.2 Ar hyn o bryd, roedd statws y prosiect wedi newid o oren i wyrdd ac ystyriwyd ei bod yn debygol iawn y byddai'r WEIP yn cael ei lansio ar y dyddiad a fwriadwyd, sef 2 Mawrth 2026. Adroddwyd bod yr holl gontractau gofynnol ar waith bellach, bod y deunydd hysbysebu wedi cael ei gymeradwyo'n ddiweddar gan y BRhE, bod arweiniad i swyddogion canlyniadau wedi cael ei gyhoeddi ar wefan CDFfC a bod gwiriad iechyd TG anibynnol wedi cael ei gynnal yr wythnos flaenorol. Disgwyliwyd i waith profi'r platfform gael ei gwblhau erbyn diwedd yr wythnos hon ac y byddai'r ychydig fygiau sy'n weddill yn derbyn sylw.

7.3 Er bod rhai problemau o hyd ar ochr weinyddol y platfform, roedd yr ochr ar gyfer defnyddwyr wedi'i chwblhau, ac roedd yr holl elfennau a fwriadwyd wedi cael eu cyflawni a byddent ar gael i ddefnyddwyr y platfform. Ni ddisgwyliwyd i ofynion ychwanegol gweinyddu'r platfform effeithio'n sylweddol ar adnoddau staff.

7.4 Roedd y Pwyllgor am ddiolch yn ffurfiol i staff Tîm Iechyd Democrataidd CDFfC am eu holl waith caled wrth fodloni terfynau amser tynn y WEIP.

8. Adroddiad Blynyddol Drafft Cadeirydd y PLIA

8.1 Nododd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol Cadeirydd y PLIA ar gyfer 2025-26, a fyddai'n cael ei adolygu ymhellach ar gyfer cyflawnder a chywirdeb ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol.

8.2 Nodwyd bod Cylch Gwaith y Pwyllgor yn Atodiad 1 i'r adroddiad yn datgan y bydd y Pwyllgor yn cyfarfod o leiaf deirgwaith y flwyddyn, ond cynhaliwyd llawer mwy o gyfarfodydd na hynny yn ystod y flwyddyn bresennol. Ystyriwyd bod hyn oherwydd lefel y risg a oedd yn gysylltiedig â'r prosiectau amrywiol yr oedd CDFfC wedi ymgymryd â nhw yn ystod y flwyddyn, ond dylid cynnal pedwar prif gyfarfod chwarterol fel arfer, yn ogystal ag unrhyw gyfarfodydd ad-hoc sy'n ofynnol, a dylid mabwysiadu hyn ar gyfer y dyfodol.

8.3 Cytunwyd y byddai'r adroddiad yn cael ei ddiweddaru a'i gyflwyno i gyfarfod y Pwyllgor ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol cyn cael ei drosglwyddo i gyfarfod CDFfC i'w adolygu a'i gymeradwyo.

9. Adolygiad o'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol.

9.1 Ystyriodd y Pwyllgor fersiwn ddiweddaraf y Gofrestr Risgiau Corfforaethol a oedd wedi cael ei hadolygu gan yr Uwch Dîm Rheoli i bennu'r camau lliniarol a'r perchnogion risg priodol.

9.2 Nodwyd y dylai cam lliniarol Risg 2 gynnwys dogfennau Cymraeg clir yn ogystal â Saesneg clir. **Cytunwyd** y byddai hyn yn cael ei ddiwygio.
Gweithredu: Rheolwr Cyllid **Erbyn:** 25/02/26

9.3 Heriodd y Pwyllgor y cam lliniarol ar gyfer Risg 9 ynglŷn â TG a Chymwysterau Cymru yn ymgymryd ag unrhyw ofynion ychwanegol y tu hwnt i'r gwasanaeth busnes fel arfer yr oeddent yn ei ddarparu. Esboniodd Shereen Williams mai opsiwn posibl yn unig oedd hyn, yn hytrach na gweithdrefn safonol, pe byddai angen ymestyn y gwasanaethau a ddarperir gan Gymwysterau Cymru. Yn yr achos hwnnw, gallai CDFfC ofyn i Gymwysterau Cymru a allent ymgymryd â'r gwaith ychwanegol ac, os felly, darparu dyfynbris ar ei gyfer.

9.4 Dywedodd y Cadeirydd y cytunwyd yn flaenorol y byddai aelodau CDFfC yn ymwneud yn fwy uniongyrchol â pherchen ar risgiau, ond nad oedd hyn wedi cael ei adlewyrchu yn y Gofrestr Risgiau Corfforaethol wedi'i diweddaru. Dywedodd Shereen Williams y byddai angen i hyn gael ei drafod ymhellach gydag aelodau CDFfC yn eu cyfarfod ym mis Chwefror ac y gallai fod yn gyfuniad o berchnogion risg gydag aelod o'r bwrdd a swyddog adrodd yn berchnogion risg ar y cyd.

10. Cwynion.

10.1 Nododd y Pwyllgor yr adroddiad 'Dim' ar gwynion a dderbyniwyd yn ystod 2025-26 hyd at ddiwedd mis Ionawr 2026.

11. Cynllun Gwaith y PLIA ar gyfer 205-26

11.1 Nododd y Pwyllgor Gynllun Gwaith y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar gyfer 2025-26.

11.2 Nodwyd, o ganlyniad i'r gwaith archwilio mewnol presennol ar y WEIP, y byddai angen i'r Adroddiad Archwilio Mewnol Blynyddol a dogfennau cysylltiedig gael eu gohirio tan gyfarfod cyntaf y PLIA yn y flwyddyn ariannol nesaf.

12. Unrhyw Fater Arall

12.1 Nid oedd unrhyw fater arall.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

Cynhelir y cyfarfod nesaf ar 3 Mawrth 2026 am 09:30 a.m.